

## **SPECIALŪS REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI**

### ***6. Psichikos sveikatos slaugytojas turi žinoti:***

- 6.1. teisės aktus, reglamentuojančius psichikos sveikatos priežiūrą ir slaugos praktiką Lietuvos Respublikoje;
- 6.2. Lietuvos Respublikos nacionalinės psichikos sveikatos politikos nuostatas;
- 6.3. Europos Sąjungos valstybių psichikos sveikatos priežiūros politikos principus;
- 6.4. psichosocialinių ir etninių, kultūrinių veiksnių įtaką paciento, jo šeimos psichikos sveikatai;
- 6.5. psichikos sveikatos stiprinimo ir palaikymo principus;
- 6.6. įvairių amžiaus grupių pacientų psichikos ir elgesio sutrikimus ir psichikos sveikatos slaugos ypatumus;
- 6.7. suicidologijos pagrindus;
- 6.8. psichotropinių vaistų grupes, jų veikimo mechanizmus, farmakologines sąveikas, skyrimo indikacijas, kontraindikacijas bei atsargumo priemones;
- 6.9. psichologijos pagrindus;
- 6.10. psichoterapijos metodų rūšis ir psichoterapijos metodų taikymo indikacijas;
- 6.11. psichosocialinės reabilitacijos principus;
- 6.12. įvairaus profilio psichiatrijos skyrių darbo organizavimo ypatumus;

### ***7. Psichikos sveikatos slaugytojas turi išmanyti:***

- 7.1. bendrąją psichopatologiją (psichikos sutrikimų simptomus ir sindromus), šių sutrikimų įtaką paciento elgesiui, gyvenimo kokybei, tikėtiną grėsmę paties paciento ar aplinkinių žmonių sveikatai, gyvybei ar turtui;
- 7.2. psichikos sveikatos slaugos namuose organizavimo ir teikimo ypatumus;
- 7.3. asmenų, turinčių specialiųjų poreikių dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, slaugą;
- 7.4. bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairaus amžiaus pacientais, turinčiais psichikos sutrikimų, bei jų artimaisiais ypatumus;
- 7.5. aprobeuotus biologinius psichikos sutrikimų gydymo būdus, jų taikymo principus ir slaugos principus;
- 7.6. priklausomybės ligų pakaitinio gydymo organizavimo ir teikimo principus, indikacijas, kontraindikacijas, naudojamų vaistų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus ir komplikacijas;
- 7.7. elektros impulsinės terapijos indikacijas, kontraindikacijas, galimas komplikacijas ir slaugos principus;
- 7.8. antipsichozinių vaistų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 7.9. antidepresantų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 7.10. nuotaikos stabilizatorių farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 7.11. trankviliantų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį, prasidedančio pripratimo ir priklausomybės požymius ir gydymo komplikacijas;
- 7.12. nootropų farmakologinio poveikio ir veikimo bendruosius principus, jų vartojimo indikacijas, kontraindikacijas, nepageidautiną poveikį ir komplikacijas;
- 7.13. savižudybių prevencijos principus ir pacientų, kuriems būdingas suicidinis elgesys, slaugos ypatumus.

## **ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO DARBO FUNKCIJOS**

### ***8. Psichikos sveikatos slaugytojas turi teisę:***

- 8.1. konsultuotis su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

8.2. teikti slaugos paslaugas paciento namuose;

8.3. atsisakyti teikti slaugos paslaugas, jeigu darbo sąlygos kelia realų pavojų paciento, psichikos sveikatos slaugytojo sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

8.4. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

8.5. priimti sprendimą taikyti fizinio suvaržymo priemones, nesant gydytojo psichiatro ar gydytojo vaikų ir paauglių psichiatro;

8.6. gauti darbui būtinas priemones;

8.7. vykdydamas savo tiesiogines pareigas, tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

8.8. į saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas;

8.9. dalyvauti įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones;

8.10. dalyvauti formuojant psichosocialinį klimatą darbo aplinkoje;

8.11. dalyvauti slaugos moksliniuose tyrimuose ir psichikos sveikatos slaugytojų profesinio rengimo, tobulinimo, slaugos paslaugų kokybės gerinimo ir vertinimo procese;

8.12. pagal kompetenciją teikti pasiūlymus dėl darbo organizavimo, slaugos paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimo;

8.13. psichikos sveikatos slaugytojas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

#### **9. Psichikos sveikatos slaugytojas privalo:**

9.1. kvalifikuotai ir kokybiškai teikti psichikos sveikatos slaugos paslaugas pagal Lietuvos medicinos normos MN 22:2014 „Psichikos sveikatos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“;

9.2. teikti būtinąją medicinos pagalbą teisės aktų nustatyta tvarka;

9.3. rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

9.4. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus saugius tyrimo, diagnostikos ir slaugos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

9.5. tvarkyti medicinos ir slaugos dokumentus bei teikti statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

9.6. bendradarbiauti su asmens, visuomenės sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

9.7. dalyvauti vykdančias sveikatos programas;

9.8. laikytis saugos darbe taisyklių ir higienos normų reikalavimų;

9.9. laikytis asmens sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklių;

9.10. laikytis slaugytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia;

9.11. pranešti kompetentingoms įstaigoms apie įtariamas užkrečiamąsias ligas, apsinuodijimus, mirties atvejus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių tokios informacijos teikimą, nustatyta tvarka;

9.12. pranešti teisėsaugos ir kitoms valstybės institucijoms apie sužalotus ar smurtą patyrusius asmenis, kuriems dėl nusikalstamos veikos galėjo būti padaryta žala, Lietuvos Respublikos teisės aktų, reguliuojančių tokios informacijos teikimą, nustatyta tvarka;

9.13. pagal savo kompetenciją koordinuoti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą smurtą patyrusiems asmenims, kol bus pradėta teikti profesionali pagalba;

9.14. laiku informuoti gydytoją apie paciento sveikatos būklės pokyčius, komplikacijas, vartojamų vaistų nepageidaujamą poveikį ar kitaip pablogėjusią sveikatą;

9.15. informuoti atsakingus įstaigos specialistus apie galimą socialinių paslaugų poreikį asmeniui, turinčiam psichikos sutrikimų;

9.16. vadovautis asmens sveikatos priežiūros tikslais ir savarankiškai vykdyti psichikos sveikatos slaugą paciento namuose ir psichikos sveikatos slaugos paslaugas teikiančiose įstaigose;

9.17. teikti informaciją apie paciento sveikatą Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nustatyta tvarka;

9.18. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

9.19. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

9.20. nepriimti kyšių ir elgtis taip, kad savo veiksmais neprovokuotų paciento, jo artimųjų, giminaičių ar kitų paciento atstovų, duoti kyšį;

9.21. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.